

Wrocław, dnia 16 czerwca 2018r.

Dr hab. Wiesława Jednaka
Zakład Systemów Politycznych i Administracyjnych
Instytut Politologii
Uniwersytet Wrocławski

Recenzja

dotycząca dorobku naukowego dr Piotra Suli ubiegającego się o nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauk o polityce.

Recenzja przygotowana została w oparciu o warunki określone przez Ustawę z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 z późn. zm.), która w art. 16 stanowi, że „(...) do postępowania habilitacyjnego może zostać dopuszczona osoba, która posiada stopień naukowy doktora oraz osiągnięcia naukowe lub artystyczne, uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora, stanowiące znaczny wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej lub artystycznej oraz wykazuje się istotną aktywnością naukową lub artystyczną” oraz na podstawie rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 roku w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. Nr 196, poz. 1165).

Dr Piotr Sula po ukończeniu studiów politologicznych na Uniwersytecie Wrocławskim, podjął studia doktoranckie, które ukończył w roku 2004 otrzymując stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce na podstawie rozprawy doktorskiej zatytułowanej „Proces kształtowania systemu partyjnego na Węgrzech w okresie transformacji demokratycznej”. W lutym 2005r. Habilitant został zatrudniony w Instytucie Politologii, w którym pracuje do chwili obecnej.

Habilitant, jak wynika z przedłożonej dokumentacji, jako główne osiągnięcie naukowe wskazał monografię pt. „Partie małe w wybranych państwach Europy Środkowo-Wschodniej w latach 1989-2016” (Kraków, 2018, ss.218). Recenzowana praca liczy 218 stron. Zawiera wstęp, trzy rozdziały, zakończenie, bibliografię, wykaz skrótów nazw partii i koalicji

występujących w tekście, indeks nazwisk cytowanych autorów. Walorem pracy jest 14 tabel oraz 9 wykresów wraz z ich spisem umieszczonym na końcu opracowania.

Habilitant przeprowadził analizę 26 partii parlamentarnych z 10 państw Europy Środkowo-Wschodniej (Bułgarii, Czech, Estonii, Litwy, Łotwy, Polski, Rumunii, Węgier, Słowacji i Słowenii) eksplorując 75 elekcji, w których zastosowana była proporcjonalna formuła wyborcza. Tak wyselekcjonowane kryteria przyczyniły się do dużej przejrzystości opracowania. Dr P.Sula posłużył się w rozprawie analizą instytucjonalną oraz podejściem systemowym, co z perspektywy przedmiotu badań - partii politycznych - jest właściwe metodologicznie. Zgromadzone dane mają charakter ilościowy, obejmowały wyniki wyborów, liczbę mandatów ugrupowań politycznych oraz próg partii małej liczony dla każdej partii z osobna (w przypadku parlamentu dwuizbowego, badania obejmowały tylko izbę niższą). Zebrane dane cechują się także charakterem jakościowy. Zgromadzone i opracowane zostały w oparciu o materiały dwóch ośrodków badawczych: Ośrodka Naukowych Badań Społecznych w Berlinie (Wissenschaftszentrum Berlin für Sozialforschung - WZB) realizującego projekt „Manifesto Research on Political Representation (MARPOR) oraz zespół na Uniwersytecie w Bremie wcielający projekt Baza Danych Składu Parlamentów i Rządów - „Parliaments and governments database” (Parlgov). W obu ośrodkach, znajdują się dane prezentujące programy partii oraz umożliwiające określenie profilu ideologicznego ugrupowań politycznych, które zostały wykorzystane przez dra P.Sulę w rozdziale drugim (programy) i trzecim (rodzina ideologiczna) monografii.

W rozprawie niezmiernie ważne są ustalenia dotyczące prezentacji stanu badań na temat partii małych. Dr P.Sula podjął próbę usystematyzowania wiedzy na temat partii małych. To ważne zagadnienie, ponieważ ta część wiedzy nauki o partiach jest nieuporządkowana i pojęcia im towarzyszące, ale też granice „małości” partii są niedookreślone i panuje duża swoboda w interpretacji tego sformułowania. Problem jest tym istotniejszy, iż z fenomenem partii małych mamy do czynienia od drugiej połowy lat 60. XX wieku, a więc już ponad pół wieku badacze kategorii partii małych stykają się zarówno z problemami terminologicznymi jak też np. wyznaczeniem granic rozmiaru pozwalającym je zakwalifikować do tej grupy partii. Dodatkowo istnieje mnogość pojęć dotyczących tej kategorii partii, czyli w literaturze przedmiotu znajdujemy takie terminy, jak partie małe, partie niszowe, czy partie nowe (small party, minor party, niche party, genuinely new parties). Dr P.Sula dokonał zestawienia i porównania wielu podejść prezentowanych w nauce, m.in. M.Duvergera, F.Mullera-Rommla, G.Smitha, P.Maira, J-J. Spoona. Analizy tej dokonał w oparciu o strategię partii politycznych w kontekście analizy PSO (position-salience-

ownership) Bonni Meguid. W rozdziale tym, dr P.Sula sformułował oryginalny wzór matematyczny, dla którego bazą była formuła służąca do badania efektywnej liczby partii M. Laakso i R.Taagepera. Habilitant nazwał go „indeksem partii małej”. Powstał w ten sposób bardzo dobry instrument do prowadzenia badań porównawczych między narodowymi systemami partyjnymi, ale też w ramach poszczególnych narodowych systemów partyjnych w pewnym, określonym przedziale czasowym, stosując to samo narzędzie badawcze. Ta formuła matematyczna pozwala określić próg, wyrażony w procentach, poniżej którego partie zaliczane są do kategorii małych ugrupowań parlamentarnych oraz przedstawić ewentualne fluktuacje ku kategorii partii dużych lub też tendencję odwrotną. Uważam tę formułę matematyczną za duże osiągnięcie naukowe dra P.Suli.

Habilitant w monografii starał się odpowiedzieć na siedem pytań i postawił dwie hipotezy, do których powrócę później. Pytania badawcze koncertowały się wokół pytania wyjściowego: czym jest i jak należy definiować partię małą? Kolejne pytania badawcze były jego pochodną i dotyczyły ustalenia takich kwestii, jak: a) wyodrębnienia cech pozwalających odróżnić partie małe od zwycięzców wyborów, b) wskazania czynników decydujących o trwałym poparciu wyborczym dla ugrupowań zaliczanych do tej kategorii partii, c) analizy konkretnych, narodowych przypadków tworzenia gabinetów pod kątem uczestnictwa tych ugrupowań w przetargach koalicyjnych, d) zbadania, czy partie małe tworzą jakiś wspólny nurt programowy, e) ustaleniu czy rozmiar („małość”) partii stanowi dla nich cechę trwałą, f) zbadania, czy instytucjonalizacja partii małych przebiegała w sposób podobny? Habilitant, aby znaleźć odpowiedź na tak sformułowane problemy, eksplorował genezę ugrupowań, ich programy, a także udział w koalicjach gabinetowych, w okresach, gdy spełniały kryterium partii małej. Autor poddając analizie profil programowy partii, uwzględnił cztery zmienne, a mianowicie: wymiar lewica-prawica, państwo-rynek, wolność-władza oraz stosunek do Unii Europejskiej. Dostrzegł, mimo dokładnej prezentacji profilu programowego formacji, iż przy braku zagwarantowania wyborcom poczucia sprawstwa, muszą istnieć inne czynniki, niż programowe, przesądzające o tym, że elektorat oddaje głosy na te ugrupowania. Ważne wydają się istniejące ograniczenia w tym zakresie. Zakwalifikowanie konkretnej partii politycznej do kategorii partii małych jest uzależnione od formatu systemu partyjnego, co ilustrują dane otrzymane na podstawie indeksu partii małej autorstwa Habilitanta. Próg partii małej w narodowych systemach partyjnych ulega fluktuacji, a zatem nie jest wartością stałą. Doskonałym przykładem jest przypadek Rumunii, dla której wartość progu partii małej wynosiła w 1990r. – 22,73%, a w 1996r. – 8,2%. Z kolei średnia wartość progu partii dla badanych państw w okresie 1989-2016 wynosiła 11,193%-14,22%.

Dr P.Sula szczegółowo zbadał partie małe z perspektywy formatu systemu partyjnego. Eksplorował także partie małe z perspektywy instytucjonalizacji partii w oparciu o koncepcję cykli życia partii M.Pedersena, a także przeprowadził badania z perspektywy przynależności do konkretnej rodziny partii oraz wielowymiarowej przestrzeni ideologicznej. Zastosował zatem jakościowe podejście do partii małych w Europie Środkowo-Wschodniej. Oprócz tego dr P.Sula dokonał porównań ilościowych wobec tej kategorii partii.

Analizując proces instytucjonalizacji partii małych, dr P.Sula sprawdził, które z nich przekroczyły próg relewancji. Zrezygnował z kolei z obliczenia indeksu relewancji rządowej G.Ieraciego, bo jak zaznaczył na s. 179 monografii, interesują go partie małe jako zjawisko, a nie jako element systemu partyjnego. To wielka szkoda, bo partie te stanowią element systemu partyjnego, funkcjonują w jego ramach. 19 na 26 badanych ugrupowań wzięło udział w tworzeniu gabinetu, zaś 5 z nich nominowało swojego działacza na stanowisko premiera, w tym pięciokrotnie skorzystała z tego litewska LSDP, trzykrotnie węgierski Fidesz, dwukrotnie łotewski TB/LLNK i polski PSL, a jeden raz SLS w Słowenii. To oznacza, że partie te stały się ważkim elementem systemu partyjnego, uzyskały status formacji relewantnych. Warto byłoby zatem zbadać indeks odpowiedzialności rządowej, ze względu na piastowane stanowisko premiera (aspekt jakościowy), jak i indeks partycypacji rządowej ze względu na udział partii małych w gabinetach koalicyjnych.

Habilitant sformułował dwie hipotezy. Pierwsza brzmiała: partie małe są o wiele bardziej zagrożone upadkiem niż partie uzyskujące w wyniku wyborów największą reprezentację parlamentarną. W drugiej poczynił założenie, że spośród partii małych, największą trwałość wykazują te, które są osadzone w tradycyjnych podziałach socjopolitycznych, a dokładnie socjoetnicznym. Dr P.Suli udało się te hipotezy, jak sam napisał na s. 193-194, częściowo zweryfikować. W przypadku pierwszej hipotezy, udowodnił, że na 26 partii, 16 ma stałą reprezentację w parlamencie, zaś 10 utrzymało status partii małej. Z kolei w odniesieniu do hipotezy drugiej, ustalił, że najtrwalsze poparcie mają te partie małe, które reprezentują mniejszości etniczne i tak jest w większości przypadków, choć partie w Słowacji, Bułgarii i Litwie, stanowią pouczający przykład. Z kolei w Polsce podział miastowości zagwarantował stabilne i trwałe poparcie dla PSL.

Z analizy rozprawy wynika, że dr Piotr Sula w znacznym stopniu realizował podstawowe cele i zadania badawcze, w tym zweryfikował sformułowane hipotezy. Na pytania badawcze odpowiedział w rozdziale drugim i trzecim, które stanowią jądro pracy. Zawarte tam wyniki badań są opisowo-wyjaśniające, a dodatkowo ubogacone zostały licznymi tabelami, które znakomicie porządkują dane ilościowe. Rozprawę należy uznać za

wartościową ze względu na tematykę pracy i deficyt opracowań z tego obszaru naukowego. Również należy docenić próbę uporządkowania, zwłaszcza w zakresie terminologii, kategorii partii małych. Habilitant stworzył oryginalne dzieło, ujawniające się w zdefiniowaniu, i eksplanacji 26 partii małych w 10 państwach Europy Środkowo-Wschodniej, które do końca lat 80. XX wieku cechowały się niedemokratycznymi systemami politycznymi, w których nie funkcjonowały systemy partyjne oparte na rywalizacji międzypartyjnej. Jeśli chodzi o warsztat badawczy, dr P.Sula wykazał się sformułowaniem oryginalnych hipotez, dobrym konceptem metodologicznym i interesującymi wnioskami końcowymi. Co ważne, rozważania zawarte w książce, wnoszą nowe wątki do dalszych badań empirycznych i debaty naukowej.

Na koniec mam kilka uwag o charakterze technicznym. Po pierwsze: wykaz skrótów nazw partii i koalicji powinien być umieszczony na początku, a nie na końcu książki. Po drugie: lepiej by było, gdyby w opracowaniu została zachowana numeracją ciągłą tabel i wykresów, a nie tak, jak to zostało zrobione w opracowaniu, że dla każdego rozdziału numeracja zaczyna się od liczby porządkowej 1. Po trzecie: w rozdziale trzecim w tabelach od 3. do 5. (odpowiednio s. 170, 175, 180) kolumna druga z nazwami państw winna być kolumną otwierającą tabelę, a więc kolumną pierwszą, ponieważ w obecnym układzie kolumna pierwsza z nazwami partii czyni te tabele nieczytelnymi. Autor prezentował partie w pierwszej kolumnie według krajów, więc lepiej byłoby gdyby ich kolejność była odwrotna, czyli w kolumnie pierwszej winna być nazwa państwa, a w drugiej, nazwa partii. Po czwarte, w rozdziale trzecim, oraz w Spisie tabel (s.211) nie została ujęta tabela ze strony 185., która nie ma tytułu, ani numeru tabeli. Napis nad tabelą „Propozycja przypisania poszczególnych partii” również brzmi nieco niefortunnie. Wygląda to tak, jakby coś zostało w tekście niedokończone?

Dr Piotr Sula legitymuje się także innymi osiągnięciami naukowymi. Dorobek, w sensie ilościowym, jest pokaźny. Od czasu uzyskania stopnia naukowego doktora do złożenia rozprawy habilitacyjnej, Habilitant opublikował jedną monografię, 4 publikacje w czasopismach międzynarodowych, 11 artykułów, 12 rozdziałów w pracach zbiorowych, 4 hasła encyklopedyczne, 14 raportów eksperckich, oraz 41 notatek prasowych dla European Industrial Relations Observatory (od 2014 r. pod nazwą European Observatory of Working Life). Notatki te dotyczyły bieżących wydarzeń w sferze stosunków pracy, sporządzanych na podstawie danych zastanych oraz wywiadów eksperckich. Notatki liczą od 500 do 3000 słów.

Analizując dorobek naukowy dr P.Suli można wyodrębnić trzy nurty zainteresowań naukowych: pierwszy z nich koncentruje się wokół partii politycznych w Polsce i dotyczy głównie funkcjonowania i rywalizacji międzypartyjnej, drugi - mechanizmów

funkcjonowania systemów politycznych w Europie Środkowo-Wschodniej i trzeci - polityki grup interesu i stosunków przemysłowych w Polsce. Ten ostatni był przedmiotem badań, które Habilitant prowadził w latach 2004-2012.

Habilitant badając partie polityczne, eksplorował polskie oraz europejskie partie polityczne szczególnie te z obszaru Europy Środkowo-Wschodniej, co koreluje z aktywnością naukową w drugim obszarze aktywności badawczej (systemy polityczne). Bez wątpienia publikacje dra Piotra Suli charakteryzuje solidną znajomość podejmowanej problematyki, a wywody w nich zawarte są oryginalne i ubogacają badania przedmiotowe. Habilitant w sposób kompetentny badał polskie partie polityczne pod kątem ich funkcjonowania jako formacji opozycyjnych, badał związki partii politycznych z mediami, ewolucję polskich partii postkomunistycznych po 1989r., czy też poddał analizie kategorię partii małych we współczesnych demokracjach. Badania w tym zakresie były konsekwentnie realizowane od początku zatrudnienia dr P.Suli na Uniwersytecie Wrocławskim, a ich efektem finalnym stała się monografia habilitacyjna.

W drugim obszarze aktywności naukowej, Habilitant eksplorował systemy polityczne Europy Środkowo-Wschodniej, ze szczególnym uwzględnieniem roli partii politycznych i mechanizmów działania systemów partyjnych. Część z nich ma charakter eksplanacyjny, tworząc dobrą bazę do dalszych, pogłębionych poszukiwań badawczych.

Wspólnym mianownikiem obu obszarów badawczych jest problematyka partii i systemów partyjnych. Istotnym jest systematyczne i konsekwentne prowadzenie badań partii politycznych w odniesieniu do wyselekcjonowanej grupy państw europejskich. Habilitant eksplorował ugrupowania polityczne przyjmując, jako kryterium doboru, proces transformacji ustrojowej zainicjowany na kontynencie europejskim pod koniec lat 80. XX wieku. Tak prowadzona analiza dostarcza interesujących poznawczo, metodologicznie i merytorycznie konkluzji. Na podstawie analizy dorobku Autora, można stwierdzić, iż posiada On rozległą wiedzę z obszaru systemów politycznych opisywanych państw. Habilitant cechuje się też dużą, ugruntowaną wiedzą z zakresu nauki o partiach.

Ostatni obszar aktywności naukowej wyznaczają badania dotyczące dialogu społecznego, w ramach którego, Habilitant opracował 14 raportów napisanych w języku angielskim realizując projekt stosunków przemysłowych w Polsce we współpracy z Instytutem Spraw Publicznych w Warszawie na zlecenie Europejskiej Fundacji na rzecz Poprawy Warunków Życia (European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions). Dotyczyły one analizy warunków pracy i dialogu społecznego na poziomie centralnym oraz dialogu branżowego. Poszczególne tytuły raportów, to: 1. Sula, P.

(2007), Gender and career development — Poland, 2. Sula, P. (2007), Representativeness of the social partners: Telecommunications sector, 3. Sula, P. (2008), Representativeness of the European social partner organisations: Manufacture of sugar – Poland, 4. Sula, P. (2008), Poland: Temporary agency work and collective bargaining in the EU, 5. Sula, P. (2009), Poland: Collective bargaining and continuous vocational training, 6. Sula, P. (2009), Poland – Greening the European Economy: responses and initiatives by Member States and social partners, 7. Sula, P. (2010), Poland: Representativeness of European social partner organisations – Personal services sector, 8. Sula, P. (2010), Addressing the gender pay gap: Government and social partner actions Poland, 9. Sula, P. (2011), Representativeness study of the European social partner organisations: Education sector – Poland, 10. Sula, P. (2009), Poland: The occupational promotion of migrant workers, 11. Sula, P. (2010), Poland: EWCO comparative analytical report on Information, consultation and participation of workers concerning health and safety, 12. Sula, P. (2012), The representativeness of trade unions and employer associations in the paper sector, 13. Sula, P. (2009), Poland: Self-employed workers, 14. Sula, P. (2007), Contribution to EIRO comparative study on social partners and the social security system - case of Poland.

Z biografii naukowej dra Piotra Suli, dowiadujemy się, że uczestniczył w sześciu krajowych projektach badawczych i jednym międzynarodowym. Był kierownikiem dwóch projektów: w latach 2011-2014 finansowanym przez Narodowe Centrum Nauki „Partie małe w wybranych krajach Europy Środkowo-Wschodniej” (N N116 460140) oraz w latach 2012-2013 finansowanym przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach programu Granty na granty „Między tradycją a modernizacją: budowanie demokracji i bezpieczeństwa na Kaukazie” . W pozostałych pięciu był wykonawcą, z tym jeden z projektów był realizowany w latach 2016-2018 w ramach Visegrad University Studies Grant (61450025), kierowanym przez Ladislava Cabadę na Metropolitan University Prague.

Dr P.Sula legitymuje się uczestnictwem w jedenastu konferencjach, w tym pięciu międzynarodowych i czterech krajowych. Na wszystkich wygłosił referaty. Na uwagę zasługują konferencje tematyczne w Oslo (Notary of the Government? The Role of President in the Polish Political System, 11th General Conference of European Consortium for Political Research, University of Oslo -IX 017), Brnie (Eurocepticism in the party system of Poland, Evropeizace - nové téma politologického výzkumu-IV 2005 i Competences and role of the President in Poland, Czech President in the Comparative Perspective, Masaryk University - III 2013), Pradze (Post-communist parties in Poland after 1989, Consolidation and Deconsolidation of Democracy in the Transition Societies of Central and Eastern Europe,

Praga, Hannah-Arendt-Institut für Totalitarismusforschung e.V. an der Technischen Universität Dresden, Charles University Prague - VI 2007). Był także uczestnikiem Światowego Kongresu Międzynarodowego Towarzystwa nauk Politycznych (IPSA) w 2016r. oraz Konferencji Ogólnej Europejskiego Konsorcjum Nauk Politycznych (ECPR) w 2017r.

Habilitant posiada duże doświadczenie i merytoryczne podstawy do realizacji zadań badawczych i dydaktyczno-organizacyjnych. Potwierdzeniem takiej opinii jest uczestnictwo w dziewięciu programach europejskich: dr P.Sula od 2013r. nieprzerwanie pełni rolę koordynatora Summer School on Democracy (projekt finansowany z LLP Erasmus oraz CEEPUS). W lipcu 2016r. Habilitant był wykładowcą Summer Course organized by the Faculty of Law, Administration and Economics, University of Wrocław and Konrad Adenauer Foundation.

Dr P.Sula uczestniczył w dziewięciu komitetach organizacyjnych konferencji krajowych i międzynarodowych: Obecnie jest kierownikiem zespołu przygotowującego Konferencję Ogólną Europejskiego Konsorcjum Nauk Politycznych (ECPR General Conference – IX 2019). Ponadto koordynował organizację takich konferencji, jak: CEPASA Annual Conference 2017, Wrocław, 14-15 września 2017 r., Relations with Russia after Us Elections, Wojnowice, 12-13 grudnia 2016 r., seminarium organizowane przez Kolegium Europy Środkowo-Wschodniej im. Jana Nowaka Jeziorańskiego oraz New Eastern Europe, Polsko-czeska konferencja „Ani brat, ani wielki – Rosja w dyskursie publicznym w Czechach i w Polsce” // Polsko-česká konference „Ani bratr ani velký – Rusko ve veřejném diskurzu v Česku a v Polsku”, Wrocław, 7. 10. 2015 r., Regimes of Memory II. Types of trauma management in Central and Eastern Europe, 9-10 października 2014 r. International Student Conference „Politics and Society in Central and Eastern Europe” – 4 edycje w latach 2012 - 2014.

W latach 2012-2013 był członkiem konsorcjum przygotowującego projekt badawczy aplikowany do Komisji Europejskiej w odpowiedzi na konkurs ogłoszony przez Komisję Europejską w programie szczegółowym Współpraca 7. Programu Ramowego w Prioryecie Nauki społeczno-ekonomiczne i humanistyczne (SSH).

Jeśli chodzi o osiągnięcia dydaktyczne i popularyzatorskie, to dr P.Sula wyróżnia się w tym obszarze kilkunastoma przedsięwzięciami, w tym m.in.: utworzeniem studiów doktoranckich w języku angielskim (2017) – PhD Programme in Political Science; inicjatywą uruchomienia 3 specjalności (Europe in the World Europe, Global Security, oraz Media and Politics) w ramach studiów licencjackich na kierunku politologia prowadzonych w języku angielskim, inicjatywą uruchomienia wspólnego programu studiów oraz udziałem w

przygotowaniu wspólnego programu studiów magisterskich prowadzonych wspólnie z Georgian Institute of Public Affairs z Tbilisi (2013 r.); przygotowaniem programu studiów licencjackich w języku angielskim na kierunku politologia (2012) na specjalności Comparative Politics; przygotowaniem programu studiów magisterskich w języku angielskim na kierunku politologia (2012) na specjalnościach: Public Policy oraz Political Communication, Comparative Politics; włączeniem Instytutu Politologii do sieci programu CEEPUS w 2014 r. (CEEPUS-Network "Ethics and Politics in the European Context"), koordynowanej przez University of Vienna; nawiązaniem współpracy z kilkudziesięcioma uniwersytetami europejskimi i podpisaniem umów w ramach programów Socrates/Erasmus, LLP Erasmus oraz Erasmus+.

Habilitant legitymuje się udziałem w Komitecie redakcyjnym Polish Political Science Review. Polski Przegląd Politologiczny, którego jest współzałożycielem oraz zastępcą redaktora naczelnego. Wydawcą pisma jest Instytut Politologii Uniwersytetu Wrocławskiego oraz De Gruyter.

Ponadto dr P.Sula uczestniczy w towarzystwach naukowych. W latach 2016-2017 był członkiem International Political Science Association, a obecnie jest członkiem stałych grup: Political Parties oraz Presidential Politics w European Consortium for Political Research (ECPR) oraz jest członkiem wrocławskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych.

W latach 2008-2018 odbył łącznie 34 staże w zagranicznych i krajowych ośrodkach naukowych i akademickich. Wśród nich, 10 to stypendia LLP Erasmus (Teaching Staff Mobility). 11 zostało zrealizowanych w ramach CEEPUS (Freemover Teacher), 6 kolejnych to stypendia Erasmus+ (Teaching Staff Mobility). W październiku 2017r. dr P.Sula był uczestnikiem seminarium How Corruption Investigations Undermine Regime Support: Evidence from China, George Washington University.

Habilitant, od 2012 roku pełni funkcję wicedyrektora Instytutu Politologii ds. nauki i współpracy z zagranicą.

W swojej dotychczasowej karierze naukowej, wypromował 5 magistrów (2015r.) i 9 licencjatów (2016-2017). Wszystkie prace dyplomowe były przygotowywane w języku angielskim, a ich obrona miała miejsce w Instytucie Politologii UW.

Dodatkowo, był promotorem pomocniczym w przewodzie doktorskim, którego efektem była praca doktorska pt. „Transformacja Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2008-2011 na przykładzie terenowych organów administracji wojskowej” (wszczęcie

przewodu doktorskiego - 23. 05. 2014, obrona - 16. 12. 2016 r. nadanie stopnia doktora – 13. 01. 2017 r).

Dr P.Sula sprawował funkcję opiekuna naukowego 2 stypendystów w Programie Lane'a Kirklanda w latach 2015-2016 i 2017-2018, a także opiekuna naukowego 2 stypendystów w Programie Stypendialnym Rządu RP w latach 2012 – 2015.

Na podstawie oceny dysertacji oraz pozostałego dorobku naukowego, uważam, że dr Piotr Sula wniósł wkład do nauk o polityce ze szczególnym uwzględnieniem nauki o partiach. Habilitant legitymuje się znaczącymi osiągnięciami w działalności naukowej (w tym istotną internacjonalizacją publikacji), w sferze dydaktyki, działalności organizacyjnej na rzecz Uniwersytetu Wrocławskiego oraz kontaktów międzynarodowych i popularyzacji nauki o polityce.

W związku z powyższym, stwierdzam, że dysertacja habilitacyjna oraz pozostały dorobek naukowy, a także działalność dydaktyczna i organizacyjno-popularyzatorska kwalifikują dra Piotra Sulę do dalszego postępowania kwalifikacyjnego, zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 14 marca 2003r.(z późniejszymi zmianami) o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.

Wojciech